

Психолого-педагогічні
аспекти навчання
в особливих умовах

Викторія Назаревич

Педагог має навчати!

1. Педагог - не психолог, у деяких випадках методи підтримки, які спрацьовують саме для педагога, не завжди адекватні саме для дітей різних вікових груп. Отже шановні педагоги, варто проконсультуватись з психологом Вашого закладу, як буде безпечно транслювати події в Україні саме для кожної вікової групи.
2. Сьогодні наявні первинні ознаки сегрегації, одні діти залишились вдома, інші в евакуації. Не варто крокувати власними роздумами з цього приводу, як було б краще зробити. Пам'ятаймо, відповідальність за дітей щодо їх безпеки несуть батьки, і лише їм вирішувати як буде краще і що робити.
3. Не варто в рамках навчального процесу навантажувати дітей власними переживаннями та проблемами. Якщо ви відчуваєте, що емоції по ситуації Вам важко стримати, теж беріть поради у своїх психологів закладу.
4. При наявних ознак групових явищ у класі, обов'язково попередьте психолога. Він володіє професійними знаннями і навиками, які допоможуть правильно подолати негативні групові явища психологічного змісту.
5. Не лякайте дітей, що не встигнете опрацювати навчальний матеріал. Це не вірне твердження, так як діти зараз знаходяться в кризі та потребують стійкого дорослого, який дає опору на майбутнє, а не створює додатковий переляк. Все встигнете опрацювати, аби настав Мир.

Викторія Назаревич

6. Перший час зробіть акцент на повторення матеріалу, щоб відновити здатність мозку сприймати когнітивне навантаження. Після важких емоційних переживань у всіх нас свідомість дещо пригальмована, це обумовлено тим, що була і є загроза життю.
7. Намагайтесь дотримуватись адекватних навчальних навантажень. Пам'ятайте, виконання навчальних завдань потребує енергії, якої на разі ще немає ні у дітей, ні у дорослих.
8. Створюйте позитивну мотивацію до навчання. Головним завданням дітей є навчання, і чим краще вони оволодівають знаннями, тим більше вони допомагають нашій державі в ці складні часи. Воїн має воювати, вчитель - навчати, учень - вчитися!
9. Пам'ятайте, все буде добре! Всі війни закінчуються в своїх жахіттях і болі, далі буде по-іншому, і ваш особистий приклад може спонукати дітей до гармонії та стабілізації, у гіршому випадку, до паніки та страху.

Медіагігієна

- 1. Уважно дивимося яка структура публікації про «зраду» (будь яку). Якщо там багато емоцій - це перший маячок, що це технологічно. Починається з емоцій, а потім перехід «до діла» - чиста диверсія.
- 2. Шукайте ключовий посил публікації. Він не завжди на поверхні. Може бути об'єднано кілька посилів. Наприклад «владі не можна довіряти», «біженці не заслуговують допомоги», «волонтери наживаються», «ставитися з повагою до ворога» та ін.
- 3. Вгамуйте свої первинні емоції (якщо вони виникли внаслідок прочитаного) і спокійно їх проаналізуйте. Рефлексію проведіть. Що ви відчули внаслідок прочитаного і чому? Що саме викликало емоції? Так ви «розкусите» задум.

Медіагігієна

- 4. На що саме розрахована публікація? - задайте собі це питання. Які саме емоції вона викличе в широких верств, які можливі дії, і які наслідки тих емоцій та дій для обороноздатності країни? Наприклад «зневіру у волонтерах» - наслідок1 «не переказую кошти, бо їх і так вкрадуть» - наслідок2 «припинення допомоги армії» - результат: втрата обороноздатності і програш. Ви цього прагнете???
- 5. Якщо ви уважно пройдете пункти, описані вище, ви не захочеться ні лайкати, ні поширювати той шлак. Але припустимо, що диверсійна публікація так завуальована, що ви не помітили подвоху. Тоді задайте питання навіщо ви поширюєте чи лайкаєте публікацію? Яка мета? Ви репортер «циганського радіо»? «Баба Триндичиха»? Може все таки краще «мовчання - золото»?
- 6. Зайдіть на сторінку автора. У 90% вас чекають якісь сюрпризи. Там або не буде жодного фото автора. Або ця резонансна емоційна публікація буде єдиним власним контентом автора. Решта будуть різноматичні перепости всякого шлаку. Звісно, автора може бути і відомий вам блогер - але що, мало «консерв» в країні, чий час прийшов?! Не забудьте поцікавитися якому політичному сегменту симпатизує автор, або ж до якої партії належить. Іноді це все пояснює.

Медіагігієна

- 7. На яку аудиторію розраховує автор? Якщо він пише про зловживання чиєсь, то як цей пост припинить зловживання? Чому автор у воєнний час не звернеться по-тихому до правоохоронців, а публічно сіє смуту? На це питання, зазвичай, є чітка відповідь.
- 8. Не перепощуємо невідомого автора. Задайте питання собі: я б залишив цю людину саму в своїй квартирі? Я б довірила цій особі свою дитину? Ні? То чому довіряю себе? Свій розум і своє серце, поширюючи контент?
- 9. Радикальний критерій.
- Кожне ваше поширення диверсійного шлаку = куля випущена в українського цивільного або у військового. Будете ризикувати і поширювати?

Лихослів'я – захист від страшнішого

- «Усі ми з цим стикаємося вперше. Але це «відпрацювання» психікою людини своїх емоцій, свого травматичного досвіду, це випускання пари», – наголошує лікар-психотерапевт, дитячий психіатр Євген Тичковський.
- Він каже, що лайка є захистом від чогось страшнішого як для дорослих, так і для дітей. Захистом, прийнятним у час війни.
- Взагалі, вважає він, зараз важливо якомога менше забороняти дітям.
- «Якщо є біда – одна, друга, третя, а ми будемо дітям забороняти щось робити, то це позначатиметься на психосоматиці, на шкірі, шлунково-кишковому тракті, легенях, залежно від віку дитини та періоду їхнього розвитку», – каже Євген Тичковський у коментарі BBC News Україна.
- Однак потрібні нормальні роз'яснення, постійна корекція сприйняття подій дитиною, наголошує лікар.
- «Розумієте, матюки – це ж не найбільша біда. Я от своїй дитині пояснюю, згадуючи Біблію: язиком можна благословляти, але язиком можна і вбивати. Але зараз слова про «вбивати» набули іншого значення», – каже Євген Тичковський.

Справа дорослих

- Медичний психолог, психотерапевтка Тіна Берадзе вважає, що зараз краще не акцентувати у спілкуванні з дітьми на темі лихослів'я, а пояснювати реальну ситуацію і перемикає дітей на інші теми.
- Водночас наголошує: не треба пояснювати лайку на адресу ворога тим, що це найсильніша образа, що її ворог заслуговує, бо вбиває людей, що це війна тощо. Бо це може мати небезпечні наслідки для дітей.
- «Максимально старайтеся не акцентувати на цьому. Інакше дитяча психіка це зафіксує, і дитина вважатиме це прийнятним і для себе. Але може виникнути ситуація, коли – не дай Боже – дитина опиниться в умовах, коли ворог буде поруч, і дитина може наслідувати старших. А це небезпека для неї», – каже Тіна Берадзе у коментарі BBC News Україна.
- Вона порівнює ситуацію зі зброєю: дорослим можна, вони стріляють, але це не справа дитини.
- «Це дуже тонкий психологічний момент. Намагайтеся підтримувати дитину і перемикайте увагу з матюків на щось інше. Кажіть, що і зброя, і матюки – це справа дорослих, і саме дорослі мають право на це все, бо вони захищають дітей. Тобто потрібен розподіл: ми дорослі, і ми вас захищаємо, ви – діти», – наголошує психологиня.
- «Зараз не час для виховного процесу. Ми будемо їх перевчати потім, і все буде добре», – каже вона.